

Liquidatieverlies en de wil van de wetgever

De aftrek van liquidatieverlies bij liquidatie van een tussenholding is beperkt tot het eigen verlies van de tussenholding. Grammaticale uitleg van de wettekst leidt echter soms tot onbedoelde resultaten. Dit staat op gespannen voet met de wil van de wetgever en dat is niet in het belang van de rechtszekerheid, aldus Hof Den Bosch.

De vennootschap X is onderdeel van een internationaal opererend concern. Tot dat concern behoort ook tussenholding M die een deelneming heeft in de Zwitserse vennootschap Z. Na reorganisatie verkrijgt X het volledige belang in M, waarna M wordt geliquideerd. X claimt een aftrekbaar liquidatieverlies van 94.208.347 euro (een opgeofferde bedrag van 119.122.194 euro minus een liquidatie-uitkering van 24.913.847 euro).

De inspecteur stelt dat M deelneming Z op grond van goed koopmansgebruik moet waarderen op lagere bedrijfswaarde; het opgeofferde bedrag is gelijk aan de liquidatie-uitkering en dus is er geen liquidatieverlies. Zelfs als een opgeofferd bedrag van 119.122.194 euro zou worden gehanteerd is er geen aftrekbaar liquidatieverlies. Dan moet immers op grond van artikel 13d lid 4 Vpb rekening worden gehouden met een waardedaling van 94.208.347 euro, aldus de inspecteur.

Op grond van het arrest Hoge Raad 28 maart 2014¹ oordeelt het hof dat er geen verplichting is tot afwaardering van een structureel in waarde gedaalde deelneming: M mag haar deelneming in Z waarderen op de historische kostprijs van 104.722.486 euro. Met inachtneming van artikel 15aj lid 6 en artikel 13d lid 8 Vpb kan het opgeofferde bedrag van M na ontvoering worden gesteld op 119.122.194 euro. Uitgaande van een grammaticale interpretatie van artikel 13d lid 4 Vpb, bedraagt het aftrekbaar liquidatieverlies volgens het hof 94.208.347 euro.

In het belang van de rechtszekerheid moet de tekst van de wet – en daarmee een grammaticale uitleg – leidend zijn. Dat is slechts anders als de woorden van de wet niet duidelijk zijn of tot een resultaat leiden dat door de wetgever onmogelijk is voor-

zien of gewild; die uitzondering doet zich hier voor, zo meent het hof. Uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat artikel 13d lid 4 Vpb beoogt om bij liquidatie van een tussenhoudster – zoals de liquidatie van M – enkel het verlies in aanmerking te nemen dat is geleden door de te liquideren tussenhoudster zelf en niet om elders in het concern (in casu door Z) geleden verliezen als aftrekbaar liquidatieverlies in aanmerking te nemen.

Het in aanmerking nemen van een aftrekbaar liquidatieverlies – en in het bijzonder de daarbij door X gekozen (om)weg – druist volgens het hof dermate in tegen hetgeen voorzien of gewild is door de wetgever met de sedert 27 april 1990 gerepareerde liquidatieverliesregeling, dat doel en strekking voorrang moeten krijgen boven een grammaticale uitleg van de wettekst. Het in overeenstemming brengen met de wil van de wetgever leidt ertoe dat het (deelnemings)verlies dat is geleden met Z uit het berekende liquidatieverlies moet worden geëlimineerd, waarna geen liquidatieverlies meer resteert.

Bron: Hof Den Bosch 20 oktober 2016, nr. 15/00032,

ECLI:NL:GHSHE:2016:4707

Opmerkelijk is de oproep die het hof aan de wetgever doet om de tekst van de wet in overeenstemming te brengen met de wil van de wetgever. Het hof stelt letterlijk 'dat de in deze casus geïllustreerde spanning tussen de wettekst en doel en strekking niet [moet] blijven voortbestaan, omdat de door de wettekst gesuggereerde rechtszekerheid voor belastingplichtigen (achteraf) voor veel frustratie kan zorgen'. ◀

Noot

1 HR 28 maart 2014, nr. 13/02818, ECLI:NL:HR:2014:684

'Opmerkelijk is de oproep die het hof aan de wetgever doet'